

MOSBY

GHID PRACTIC PENTRU VETERINARI

Ediția a II-a

ALL

<http://www.all.ro/mosby-ghid-practic-pentru-veterinari.html>

Redactare : Bianca Vasilescu
Tehnoredactare : Liviu Stoica
Design copertă : Andra Penescu

MOSBY'S VETERINARY PDQ

ISBN 9780323240666

Copyright (C) 2014, 2009, by Mosby, Inc., an imprint of Elsevier Inc.
Această ediție Mosby's Veterinary PDQ, ed. 2, de Margi Sirois este publicată cu acordul Elsevier Inc.

MOSBY – GHID PRACTIC PENTRU VETERINARI

Copyright © 2017 Editura ALL

Toate drepturile rezervate.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Mosby – ghid practic pentru veterinari / trad.:

Andrei-Vlad Vasilescu. – București: Editura ALL, 2017

Index

ISBN 978-606-587-406-0

I. Vasilescu, Andrei-Vlad (trad.)

636.09

Grupul Editorial **ALL**:

Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel.: 021 402 26 00

Fax : 021 402 26 10

www.all.ro

Editura **ALL** face parte din **Grupul Editorial ALL**.

 /editura.all
allcafe.ro

FARMACIE ȘI FARMACOLOGIE

Abrevieri folosite frecvent în prescripțiile medicale	2
Cerințele prescripțiilor medicale	3
Medicamente frecvent utilizate.	4
Antimicrobiene	4
Antiparazitare	9
Medicamente pentru prevenirea infestației cu <i>Dirofilaria</i>	11
Preanestezice, sedative, anestezice	12
Perfuzii cu rată constantă	16
Anestezice inhalatorii	34
Medicamente analgezice și antiinflamatoare.	35
Lichide parenterale	40
Produse de sânge.	41
Medicamente cardiovasculare	44
Medicamente pentru aparatul respirator	48
Medicamente gastrointestinale.	51
Medicamente endocrine	56
Antidoturi și agenți de inversare	60

MATEMATICĂ MEDICALĂ

Factori de conversie	61
Calcularea dozei.	62
Calculule pentru terapia cu lichide.	62
Calculul ratei de administrare intravenoasă a lichidelor	63
Calculule nutriționale.	64

SEPARATOR

Abrevieri folosite frecvent în prescripțiile medicale²

Abreviere	Semnificație
bid	De două ori pe zi
disp	Prescrie
g (sau gm)	Gram
Gr	Bob
Gtt	Picătură
h (sau hr)	Oră
IC	Intracardiac
IM	Intramuscular
IP	Intraperitoneal
IV	Intravenos
L	Litru
mg	Miligram
mL (sau mL)	Mililitru
OD	Ochi drept
OS	Ochi stâng
OU	Ambii ochi
PO	Pe gură
prn	La nevoie
q	La fiecare
q4h	La fiecare patru ore
qd	Zilnic
qid	De patru ori pe zi
qod	O dată la două zile
sid	O dată pe zi
S.C. (sau S.Q.)	Subcutanat
stat	Imediat
TBL sau Tbsp	Lingură
tid	De trei ori pe zi
TD	Transdermic
TM	Transmucos
tsp	Linguriță

MEDICAMENTE FRECVENT UTILIZATE

Antimicrobiene^{34A}

Nume generic	Denumire comercială	Căi de administrare	Observații
<i>Aminoglicozide</i>			
Amikacină	Amiglyde-V	IV, IM, SC, intrauterin	Mențineți animalul bine hidratat; posibile efecte nefrot toxice, ototoxice
Gentamicină	Gentocin, Garasol	IV, IM, SC, PO (aditiv apă), topic	Mențineți animalul bine hidratat; posibile efecte nefrot toxice, ototoxice
Neomicină	Biosol	IV, IM, SC, PO, topic	Nu se absoarbe bine la nivel sistemic; efect nefrot toxic ridicat atunci când este administrat parenteral
<i>Peniciline</i>			
Amoxicilină	Amoxi-Tabs, Biomox	IV, IM, SC, PO, intra-mamar	Administrați o dată cu mâncarea dacă apar probleme GI
Penicilină G	Flocilin, Dual-Pen	IV, IM, SC, PO	Calea de administrare depinde de forma medicamentului (potasică, procaină, benzatină)

Peniciline – continuare

Amoxicilină cu acid clavulanic	Clavamox	PO	Alternativă pentru bacteriile care au dezvoltat rezistență la amoxicilină
Ampicilină	Polyflex	IV (lent), IM, PO	Nu administrați pe cale orală iepurilor
Ampicilină/sulbactam	Unasyn	IV, IM	Activitate similară cu clavunalatul

Cefalosporine

Cefadroxil	Cefa-tabs, Cefa-drops	PO	Cefalosporină de primă generație, cefalosporinele nu ar trebui administrate pacienților cu alergie cunoscută la peniciline
Cefazolin	Ancel, Kefzol	IV (lent), IM, SC	Cefalosporină de primă generație
Cefovecin sodic	Convenia	SC	O singură injecție oferă nivel terapeutic de medicament pentru 14 zile
Cefalexin	Keflex	PO	Cefalosporină de primă generație
Cefoxitină	Mefoxin	IV, IM, SC	Cefalosporină de generația a doua

Continuare

Antimicrobiene^{34A} – continuare

Nume generic	Denumire comercială	Căi de administrare	Observații
Tetraciline			
Tetracilină	Panmicină	IV (lent), IM, PO	Tetracilinele pot provoca modificări de culoare a dinților la animale în perioada prenatală și neonatală
Doxiciclină	Vibromycin, Doxirobe gel	IV, PO, gel periodontal	Timp de înjumătățire mai lung; penetrare mai bună la nivelul sistemului nervos central decât tetraciclina
Oxitetraciclina	Oxytet, Terramycin	IV, IM, PO	Multe produse veterinare și utilizări, inclusiv aditivi alimentari
Chinolone			
Ciprofloxacină	Cipro	IV, IM, PO, SC	Folosit rar în medicina veterinară
Enrofloxacină	Baytril, Baytril Otic	IM, PO, topic	Similar ciprofloxaciniei, evitați utilizarea la pacienții cu insuficiență renală
Orbifloxacină	Orbax	PO	Medicament veterinar
Marbofloxacină	Zeniquin	PO	Cea mai nouă fluorochinolonă aprobată pentru uz veterinar
Moxifloxacină		Oftalmic	Pentru infecțiile corneene cu microbi gram-negativi

Lincosamide și macrolide

Cilindamicină	Antirobe	IM, SC, PO	Nu administrați iepurilor, hamsterilor, porcilor de Guineea
Azitromicină	Zithromax	PO	Absorbție mai bună, timp de înjumătățire mai lung decât entromicina
<i>Sulfonamide</i>			
Sulfadiazină sau trimetoprim	Tribissen, Di-Trim	IV, SC, PO	Poate precipita în rinichii animalelor deshidratate; poate provoca keratoconjunctivită sicca
Sulfadimetoxină	Albon	IV, IM, SC, PO	Sulfajii sunt coccidiostatici
<i>Diverse</i>			
Metronidazol	Flagyl	IV, PO	Antiprotozoar, poate fi neurotoxic și imunosupresiv în doze mari
<i>Antivirale</i>			
Idoxuridină, trifluridină		Topic	Antivirale oftalmologice pentru infecția cu herpes felin
Interferon- α 2A	Roferon-A	PO	Pentru tratamentul FELV (virusul leucemiei feline) nonneoplazic

Continuare

Antimicrobiene^{34A} – continuare

Nume generic	Denumire comercială	Căi de administrare	Observații
Antifungice			
Fluconazol	Diflucan	IV, PO	Fungistatic; este probabil cel mai folositor pentru infestațiile sistemului nervos central
Griseofulvin	Fulvicin U/F	PO	Efect teratogen cunoscut la feline
Itraconazol	Sporanox	PO	Informații limitate cu privire la siguranță și toxicitate
Ketaconazol	Nizoral	PO	Mai puțin toxic decât amfotericina B; folosit pentru a reduce doza de ciclosporine
Nistatină	Panalog, Derma-vet, Mycostatin	PO, topic	Folosit pentru a trata infestațiile gastrointestinale și cutanate cu <i>Candida</i>
Miconazol	Monistat-1V, Conofite	Topic	Folosit pentru a trata infestațiile fungice oftalmologice

ANTIPARAZITARE²⁴

Antiparazitare pentru tratarea praziților intestinali la câini și pisici*

Medicament	Toxocare, Toxascaris	Ancylostoma, Uncinaria	Trichuris	Taenia	Dipylidium	Giardia	Coccidia
Albendazol	+	+	+	+	-	+	-
Fenbendazol	+	+	+	+	-	-	-
Furazolidon	-	-	-	-	-	+	-
Ivermectin	+	+	+	-	-	-	-
Metronidazol	-	-	-	-	-	+	-
Milbemycin oxime	+	+	+	-	-	-	-
Praziquantel	-	-	-	+	+	-	-
Selamectin	+	+	-	-	-	-	-
Sulfadiazina sau trimetoprim	-	-	-	-	-	-	+
Thibendazol	-	-	-	-	-	-	-

+, indicat să se folosească; -, contraindicat.

* Multe dintre aceste medicamente sunt folosite în combinație cu alte antiparazitare.

Antiparazitare pentru tratarea paraziților externi la câini și pisici* 24A

Medicament	Purici	Păduchi	Acarieni	Căpușe
Alletrin	+	–	–	–
Amatraz	–	–	+	–
D-Limonene	+	+	–	–
Fipronil	+	+	–	+
Imidacloprid	+	+	–	–
Lime-sulfur	–	–	+	–
Lufenuron	+	–	–	–
Methopren	+			
Permethrin	+		–	
Piretrine	+		–	
Selamectină		–		
Spinosad	+	–	–	–

+, indicat să se folosească; –, contraindicat.

* Multe dintre aceste medicamente sunt folosite în combinație cu alte antiparazitare.

Medicamente pentru prevenirea infestației cu *Dirofilaria* *2

Nume generic	Denumire comercială	Cale de administrare, intervalul dozajului	Aprobat pentru utilizarea la câini	Aprobat pentru utilizarea la pisici
Ivermectină	Heartgard și altele	Oral (PO) lunar	Da	Da (unele produse)
Milbemycim oxime	Interceptor și altele	PO lunar	Da	Nu (există doze)
Selamectin	Revolution	Topic lunar	Da	Da
Moxidectin	Advantage multi	Topic	Da	Da

* Multe dintre aceste medicamente sunt folosite în combinație cu alte antiparazitare.

Preanestezice, sedative, anestezice^{34A}

Denumire generică	Denumire comercială	Cale de administrare	Observații
<i>Barbiturice</i>			
Pentobarbital	Nembutal	IV (efect lent)	Folosit pentru inducerea anesteziei generale și pentru a trata status epilepticus; poate fi folosit singur pentru eutanasiere; substanță controlată clasa II; agent cu acțiune de scurtă durată
Pentobarbital cu fenitoină	Beuthanasia-D	IV	Doar pentru eutanasiere
Thiopental	Pentothal	Doar IV	Poate să se adsoarbă pe pungile și liniile de plastic pentru perfuzii; acțiune ultrascurtă
<i>Tranchilizante și sedative</i>			
Acepromazină	PromAce, Atravet	IV, IM, SC, PO	Nu folosiți împreună cu organofosfați; poate provoca stimularea paradoxală a sistemului nervos central, hipotensiune
Dexmedetomidină	Dexdomitor	IV, IM	Agonist alfa-2 folosit frecvent ca PRC

Diazepam, midazolam	Valium, Versed	IV, IM, PO, rectal	Folosit ca anxiolitic, relaxant muscular, stimulent al apetitului, perianestezic și anticonvulsivant
Oxazepam, alprazolam	Serax, Xanax	PO	Folosit în principal în programele de modificare a comportamentului
Medetomidină	Domitor	IV, IM	Agonist alfa-2 folosit pentru sedare sau analgezie la animale tinere, sănătoase; efecte adverse, cum ar fi bradicardia, pot fi tratate prin neutralizarea medicamentului
Xylazine	Rompun, Anased	IV, IM, SC	Agonist alfa-2 folosit pentru sedare sau analgezie la animale tinere, sănătoase; disponibil în doze de 20 și 100 mg/mL; verificați concentrația înainte de administrare; depresia respiratorie și vărsăturile sunt efecte secundare frecvente și pot fi tratate prin neutralizarea medicamentului
<i>Analgezice diverse</i>			
Ketamină	Ketaset, Vetalar	IV, IM	Anestezic disociativ; sunt menținute majoritatea reflexelor și tonusul muscular; nu există analgezie somatică

Continuare

Preanestezice, sedative, anestezice^{34A} – continuare

Denumire generică	Denumire comercială	Cale de administrare	Observații
Analgezice diverse – continuare			
Propofol	Rapinovet, Propo-Flo, Diprivan	Doar IV	Inducție și recuperare rapidă; medicamentul este livrat într-o bază de lecitină din ou și soia, care susține dezvoltarea bacteriană
Tiletamină/zolazepam	Telazol	IV, IM	Tiletamina este un anestezic disociativ; zolazepamul este tranchilizant; sunt păstrate majoritatea reflexelor
Etomidat	Amidate	IV	Efecte minime asupra sistemului cardiovascular și respirator; administrat singur provoacă mioclonii
Guaifenesin	Guailaxin	IV, PO	Relaxant muscular perianestezic atunci când este administrat parenteral; expectorant atunci când este administrat oral
Anticonvulsivante			
Fenobarbital	Luminal	IV (lent), IM, PO	Este de obicei primul medicament ales pentru epilepsia idiopatică; poate fi folosit în convulsii; are durată lungă de acțiune

Anticonvulsivante – continuare

Bromide	Potasiu (sodiu)	PO	Folosit ca adjuvant în tratamentul epilepsiei idiopatice
Clonazepam	Klonopin	PO	Durata de acțiune poate fi scurtă la câini
Diazepam	Valium	IV, rectal, intranazal	Folosit pentru controlul convulsiilor aflate în desfășurare
Pentobarbital	Nembutal	IV	Folosit în status epilepticus pentru convulsiile dificile

Perfuzii cu rată constantă (PRC)

Dexmedetomidină*	Concentrație	Ingrediente PRC	Diluție†	Administrare
	Originală 0,5 mg/mL	Dexmedetomidină 500 mcg/mL	500 mL 0,9% NaCl, LRS, NormR	1–3 mcg/kg/h
		8 mL 4 mL		8 mcg/mL 4mcg/mL
				0,1–0,4 mL/kg/h 0,3–0,8 mL/kg/h

* Notă: doza de încărcare mcg/kg scade odată cu creșterea greutateii corporale!

† Înălțurați un volum de lichid egal înainte de administrarea medicamentelor în punga de perfuzie.

Greutatea pacientului canin sau felin în kilograme										
	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
Dexmedetomidină 8 mcg/mL PRC în mL/h	0,5-2,0	1,0-4,0	1,5-6,0	2,0-8,0	2,5-10,0	3,0-12,0	3,5-14,0	4,0-16,0	4,5-18,0	5,0-20,0
Dexmedetomidină 4 mcg/mL PRC în mL/h	1,5-4,0	3,0-8,0	4,5-12,0	6,0-16,0	7,5-20,0	9,0-24,0	10,5-28,0	12,0-32,0	13,5-36,0	15,0-40,0

http://www.vasg.org/constant_rate_infusions.htm

<http://www.cvms.colostate.edu/clinsci/wing/fluids/crri.htm>

<http://www.acvs.org/symposium/proceedings2011/data/papers/157.pdf>

Gaynor J.S., Muir M.W.: *Handbook of veterinary pain management*, St. Louis, 2002, Elsevier, pp. 152–156, 210–230, 407–410.
Paddleford R.R.: *Manual of small animal anesthesia*, ed. 2, Philadelphia, 199, Saunders, pp. 19–24.

Perfuzii cu rată constantă (PRC) – continuare

Dobutamină	Concentrație	Ingrediente	Diluție*	Administare
	Originală 12,5 mg/mL	9,6 mL (12,5 mg/mL) dobutamină (în total 120 mg)	500 mL 0,9% NaCl, LRS, NormR 0,24 mg/mL 240 mcg/mL	1–10 mcg/kg/min 0,25–2,5/kg/h Doză de start recomandată de 2 mcg/kg/min (Rosati et al. ACVA Proceedings 2005)

* Înlăturați un volum de lichid egal înainte de administrarea medicamentelor în punga de perfuzii.